

Konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" sanāksme

UNESCO iniciatīva "Izglītības nākotne" un konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" attīstības virzieni

Sanāksmes laiks: 2020. gada 14. oktobris

Sanāksme notiek: Izglītības un zinātnes ministrija, Lielā Zāle (Valņu iela 2, Rīga)

Sanāksme tiešsaistē – Zoom platforma.

Sanāksme sākas: 11.00

PROTOKOLS Nr. 25

Sanāksmi vada: **Ilga Šuplinska**, konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" priekšsēdētāja, Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministre

Sanāksmē piedalās:

N.p.k.	Vārds, uzvārds	Institūcija
Konsultatīvās padomes dalībnieki vai deleģētie pārstāvji		
1.	Ilga Šuplinska	Izglītības un zinātnes ministrija
2.	Rūdolfs Kalvāns	Latvijas Izglītības vadītāju asociācija
3.	Andris Gribusts	Izglītības tehnoloģiju asociācija
4.	Baiba Moļņika	UNESCO LNK
5.	Elita Barisa	Latvijas Nacionālais kultūras centrs
6.	Elīna Petrovska	Pārresoru koordinācijas centrs
7.	Emīls Anškens	Latvijas Jaunatnes Padome
8.	Gundega Zemtūre	Biedrība Vecāki par izglītību
9.	Gunita Kovaļevska	Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
10.	Inga Vanaga	LIZDA
11.	Iveta Vērse	Biedrība "Izglītības attīstības centrs"
12.	Jānis Volberts	Izglītības un zinātnes ministrija
13.	Kārlis Kravis	Nodibinājums "Iespējamā misija"
14.	Madara Freivalde	Latvijas Nacionālā bibliotēka
15.	Maija Burima	Daugavpils Universitāte
16.	Marta Viļuma	Latvijas Studentu Apvienība
17.	Rihards Blese	LDDK

Novērotāji, eksperti, sanāksmes organizatori		
18.	Alise Oļesika	UNESCO LNK
19.	Inita Juhņēviča	Izglītības kvalitātes valsts dienests

20.	Ilze Dalbiņa	UNESCO LNK
21.	Kitija Balcare	UNESCO LNK
22.	Laura Treimane	Pastāvīgā pārstāvniecība OECD un UNESCO
23.	Vaira Vīķe-Freiberga	UNESCO Starptautiskā "Izglītības nākotne" komisija

Darba kārtība

1. **Ievadvārdi**
- Ilga Šuplinska, Izglītības un zinātnes ministre, KP "Izglītība visiem" priekšsēdētāja
- Baiba Moļņika, UNESCO LNK ģenerālsekretāre
2. **UNESCO starptautiskā "Izglītības nākotnes" iniciatīva**
- Prof. Dr. Vaira Vīķes-Freiberga, UNESCO starptautiskās "Izglītības nākotnes" komisijas locekle
3. **Fokusgrupas diskusija**
4. **Konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" attīstība:
UNESCO LNK redzējums un ieskats dokumentā "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai pēc 2019.gada**
- Baiba Moļņika, UNESCO LNK ģenerālsekretāre
5. **Konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" attīstība: Izglītības un zinātnes ministrijas redzējums**
-Ilga Šuplinska, Izglītības un zinātnes ministre, KP "Izglītība visiem" priekšsēdētāja
6. **Konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" locekļu priekšlikumu izskatīšana**
-Konsultatīvās padomes dalībnieki
Kopsavilkums un noslēgums

1.

Ilga Šuplinska, atklājot sanāksmi, atsaucas uz šī brīža situāciju skolās un norāda, ka arī konsultatīvā padome rīko sanāksmi un fokusgrupas diskusiju klātienē un attālinātā formātā. Ministre uzsver, ka izglītībai Latvijā šobrīd ir izšķiroša nozīme. Nākotne top tajā brīdī, kad skolotāji dodas klasē, pasniedz mācību stundu un domā par sava darba pievienoto vērtību un ietekmi uz skolēniem. Ministre dod vārdu Baibai Moļņikai, kura sniedz ieskatu UNESCO starptautiskajā "Izglītības nākotnes" iniciatīvā.

Baiba Moļņika atzīmē, ka Latvija 14.oktobrī svin 29. gadadienu kopš tā ir pievienojusies UNESCO. UNESCO iniciatīva "Izglītības nākotne" ir turpinājums darbam, kas tika uzsākts ar Ž. Delora grupas ziņojumu (1996)"Mācīšanās ir zelts" un tajā izvirzītajiem izglītības pilāriem–mācīties zināt, mācīties dzīvot kopā, mācīties būt, mācīties darīt. Baiba Moļņika informē, ka 2020. gada 22. oktobrī. notiks augsta līmeņa Globālā izglītības sanāksme (GEM 2020), kur tiek sagaidīta arī Latvijas līdzdalība. Sanāksmē tiks pārrunāts, kādi izaicinājumi izglītībā ir šobrīd un kā UNESCO dalībvalstis tos pārvar.

Starptautiskā "Izglītības nākotnes" komisija ir sagatavojusi vairākus ziņojumus par izglītības nākotni saistībā arī ar Covid-19 radītajiem izaicinājumiem. Starptautisko ekspertu komisiju vada Etiopijas prezidente. 2019. gadā UNESCO Starptautiskā komisija pulcēja pasaules līmeņa politiķus, izglītības, kultūras un mākslas jomu pārstāvjus, zinātniekus, uzņēmējus un tehnoloģiju

ekspertus, lai, mobilizējot zināšanas un cilvēces kolektīvo inteligenci, kopīgi formulētu izglītības attīstības vīziju 2050. gadam un pēc tā. 2022. gadā būs tapis kopīgais ziņojums par to, kā izglītība varētu izskatīties 2050. gadā. Gala ziņojumu caurvīs trīs nozīmīgi skatupunkti - attieksme pret izglītību kā kopīgu sabiedrisku labumu, izpratne par to, ka izglītība caurvij visu dzīvi un ir klātesoša visos dzīves brīžos, un mācīšanās dzīvot saskaņā ar dabu un vidi, kas ir mums apkārt. Prezentācija – 1. pielikumā.

2.

Ministre dod vārdu Prof. Dr. Vairai Vīķei-Freibergas kundzei.

Vaira Vīķe-Freiberga savā uzrunā atklāj pasaules tendences, raugoties uz izglītības nākotni, iespējām un riskiem, kas paveras sabiedrībai. **Vaira Vīķe-Freiberga** iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar “Izglītības nākotnes” komisijas sadarbības pieredzi, kas notikusi dažādos līmeņos – rīkoti dažādi pasākumi un reģionālās sēdes. Vaira Vīķe-Freiberga darbojas grupā, kas nodarbojas ar Covid-19 seku mazināšanu. Viņa uzsver, ka vissvarīgākais izglītības procesā ir izglītības pieejamība visiem, jo ir redzama negatīvā ietekme uz sabiedrību kā bagātās, tā nabadzīgās valstīs. Vaira Vīķe-Freiberga akcentē, ka visi bērni ir pelnījuši izglītību un iespējas savus dotumus un talantus izkopt līdz maksimumam.

Vaira Vīķe-Freiberga uzsver arī izglītību mūža garumā, jo ir skaidrs, ka nākotnes sabiedrības izmaiņas ietekmēs automatizācija, robotizācija un mākslīgā intelekta attīstība, kas ļoti mainīs ekonomiku un attiecības ar sabiedrības dažādiem slāņiem. Tiek akcentēts, ka jebkuram indivīdam jābūt gatavam pielāgoties izmaiņām mūža garumā, un šobrīd jau ir zināmas profesijas, kas Covid-19 iespaidā izzūd un nākotnē tas notiks vēl straujāk. Vaira Vīķe-Freiberga izceļ jautājumu par masu izglītības modeli un to, ka nedrīkst aizmirst arī tās valstis, kurās šī attīstība un atbalsts ir nepieciešams. Viens no risinājumiem ir tas, ka valstīm ir jāseko līdzi soli pa solim attīstīto zemju piemēram, otrs risinājums: valstis var pārlekt pāri dažādām attīstības fāzēm un pielāgoties jaunajiem apstākļiem, kur tās sastapsies ar jaunu šķērsli – digitālo plaisu –, kas ir saistīta ar ekonomikas attīstības līmeni valstī. Šobrīd jau ir ļoti daudz valstu, kur attīstība ir ārkārtīgi trausla. Lai izmantotu tālmācības un digitālos resursus šajās valstīs, ir nepieciešami ārkārtīgi lieli ieguldījumi no bagātākajām valstīm. Vaira Vīķe-Freiberga piemin, ka Latvijai ir iespējas parādīt oriģinalitāti un izdomu un sevi prezentēt kā valsti, kura ir tālejoša un atjautīga izglītības problēmu risināšanā.

Vaira Vīķe-Freiberga novēl veiksmi konsultatīvajai padomei “Izglītība visiem” un izsaka atbalstu ministrijas izvirzītajam konceptuālajam “Izglītība visiem” ietvaram.

Noslēgumā Vaira Vīķe-Freiberga uzsver, ka skolas nav tikai zināšanu apguves vieta, bet arī socializēšanās vieta, un kontakts ar citiem pieaugušajiem, kas nav vecāki un radi, ir ārkārtīgi būtisks. Tiek norādīts, ka krīžu pārvarēšana sniedz arī risinājumus.

Ilga Šuplinska iezīmē galvenos atslēgas vārdus pēc Vairas Vīķes-Freibergas uzrunas: pieejamība; mūžizglītība; digitālā pratība, tostarp tās saistība ar valsts ekonomisko attīstību; socializēšanās spēja un līdzdalība, kas ir ļoti svarīgs aspekts Izglītības attīstības pamatnostādņēs. Izglītības ministre aicina Baibu Moļņiku iepazīstināt sanāksmes dalībniekus ar fokusgrupas diskusijas gaitu.

3.

Baiba Moļņika aicina padomes dalībniekus piedalīties fokusgrupas diskusijā. Konsultatīvās padomes locekļiem no deviņiem UNESCO “Izglītības nākotnes” ieteikumiem jāizvēlas tos, kas, viņuprāt, atspoguļo aktuālu izaicinājumu Latvijā vai sasaucas ar pārstāvētās institūcijas šī brīža

darbu. Kontekstā ar konkrēto tēmu padomes dalībniekiem jāsniedz tūlītēju atgriezenisko saiti. Iepriekš diskusijas dalībniekiem tika izsūtīta informācija par komisijas publikācijām un nozīmīgākajām atziņām. Materiāli – 2. pielikumā.

Uzsākot diskusiju, **Ilga Šuplinska** atzīst, ka UNESCO deviņas atziņas ir ļoti aktuālas Latvijai un visām idejām varētu atrast punktus, kas ir ierakstītas Izglītības attīstības pamatnostādņēs. Ilga Šuplinska īpaši atzīmē 7. atziņu – iekļaut zinātnisko pratību mācību programmās – un min piemērus, kas ir svarīgi notiekošo reformu sakarā. Pirmkārt, Vācijas prezidentūra ir nākusi klajā ar aicinājumu pēc iespējas visu sabiedrību iesaistīt kustībā, ko sauc par pilsoņu zinātni vai sabiedrības zinātni (*citizen science*). Tas, ka šajā brīdī kompetenču pieejā zinātniski pētnieciskā komponente ir obligāta, ļaus katram pārliecināties par to, cik vērtīgi ir būt izgudrotājam, atklājējam vai kādas problēmas detalizētam, sistēmiskam analizētājam un pārzinātājam. Cilvēkam ir būtiski sevi pilnveidot un attīstīt spēju risināt problēmas. Tā vidējā izglītības sistēmā nonāks tie skolēni, kuri jūt šo potenciālu- risināt, inovēt, izaicināt, tādā veidā pārliecinot pasauli, ka Latvijā ir daudz talantu.

Otrā atziņa saistīta ar augstskolu reformu. Ministre uzsver, ka ir svarīgi, lai katrs akadēmiskā personāla pārstāvis saprot, ka tajā brīdī, kad viņš ir dziļi iesaistījies pētniecībā, gan viņa studiju saturs, gan tas zināšanu spektrs, ko viņš dod studentam, ir vērsti uz izaugsmi un ambīcijām.

Atsaucoties aicinājumam, izteikt viedokļus, **Inga Vanaga** uzsver 1. atziņas nozīmīgumu, ka ir ļoti svarīgi stiprināt izglītību kā kopīgu labumu. No arodbiedrības skatpunkta ir nozīmīga arī 3. atziņa: jānovērtē skolotāja profesionalitāte un skolotāju sadarbība. Inga Vanaga uzsver, ka LIZDA atbalsta dažādas ministrijas virzītās izglītības pārmaiņas, bet šīs pārmaiņas prasa ļoti daudz resursus un to nodrošināšanai ir nepieciešams finansējums. Ir jānodrošina kursi, daudzveidīga mācību vide, cienīga darba samaksa un slodze. Valsts finansējuma sadalē redzams, ka nozares ministrijai vienmēr jācīnās par finansējumu, bet svarīgi ir paskaidrot sabiedrībai, ka izglītība ir kopīgs labums. Savukārt skolotāju novērtēšana nav tikai Latvijas problēma. Inga Vanaga piemin, ka ir vairāki izaicinājumi, tostarp vajadzīgs lielāks atbalsts Covid-19 režīmā strādājošajiem, pedagogu saimes novecošanās, skolotāju trūkums. Tiek uzsvērts, ka ir jānodrošina atbalsta mehānismi potenciālajiem pedagogiem, kuri vēlas pievienoties nozarei, jāizstrādā reāli rīcības plāni un jāpieāvā daudzveidīgi resursi. Arī nacionālajā līmenī ir jāizstrādā plāns, lai ir sajūta sabiedrībā, ka izglītība ir vērtība un ka skolotājs tiek atbalstīts. Būtu jāvērtē pie viena galda ir jāizstrādā rīcības plāns skolotāja prestiža paaugstināšanai un politiskās kultūras stiprināšanai.

Andris Gribusts īpaši uzsver 3. atziņu par skolotāju profesijas un sadarbības novērtēšanu. Izglītības tehnoloģiju asociācijas priekšsēdētājs akcentē, ka katram ir bijis kāds skolotājs, kas ir atbalstījis un pamanījis stiprās puses. Tas ir devis iedvesmu un veicinājis tālāku attīstību. Jāpanāk, lai skolotāju profesijā nonāk daudz jauno talantu.

Otrais elements šajā atziņā ir skolotāju sadarbība. **Andris Gribusts** piesauc “*Visible learning*” pētījuma autoru Džonu Hatiju (*John Hathy*) un pētījumu, kurā skolotāju sadarbība atzīta par vislielāko ietekmes faktoru uz skolēna mācību sasniegumiem.

Emīls Anškens uzsver mainīgās darba tirgus prasības. Ļoti svarīgi fokusēties uz to, kā jauniešiem un bērniem iemācīt mācīties. Šo prasmī ir nepieciešams stiprināt, lai, pabeidzot skolu, jaunieši turpina mācīties. Mūžizglītības nozīme cilvēka dzīvē ir jāstiprina, jo pārmaiņas ir neizbēgamas. Arī Covid-19 un darba tirgus prasības liek cilvēkiem pārkvalificēties. Mācīšanās mācīties ir svarīga visiem visa mūža garumā.

Rūdolfs Kalvāns izceļ 7. Atziņas nozīmi – iekļaut zinātnisko pratību mācību programmās. Latvijas Izglītības vadītāju asociācijas pārstāvis izsaka konkrētu priekšlikumu par zinātniski pētniecisko

darbu organizāciju Latvijā. Jāmaina izpratne, ka tās nav sacensības un reitingu cīņa. Jāveicina iekšējā bonusu jeb apbalvojumu sistēma skolā, nevis valsts līmenī, lai skolēnu zinātne nebūtu pārspīlēta sacensība, pārspīlēta slepenība un pārspīlētas autortiesības.

Inita Juhņēviča izvēlas 2. atziņu par to, ka ir jāpaplašina izpratne par tiesībām uz izglītību. Izglītības kvalitātes valsts dienesta (turpmāk IKVD) nolikumā rakstīts, ka tā palīdz nodrošināt kvalitatīvu un tiesisku izglītību. Jautājums: uz kādu izglītību bērniem ir tiesības? Inita Juhņēviča informē sanāksmes dalībniekus, ka ir pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi, kuros ir definēti divpadsmit jauni, aktualizēti mūsdienīgi, saturiski kritēriji, ar kuriem tiek mērīta izglītības kvalitāte izglītības iestādēs akreditācijas procesā. Aspekti, kas iekļauti noteikumos, ir: atbilstība izvirzītajiem mērķiem, kvalitatīvs mācīšanas un mācīšanās process, iekļaujoša izglītība un droša skolas vide, laba izglītības pārvaldība, sadarbība ar vietējo pašvaldību vai skolas dibinātāju. IKVD pārstāve min, ka organizācija apņemas sniegt savu ieguldījumu šo mērķu īstenošanā un atbalstīs visas iesaistītās puses. Mērķis ir ne tikai pārbaudīt un izvērtēt skolu kvalitāti, bet palīdzēt un īstenot šos mērķus dzīvē.

Gundega Zemture īpaši izceļ 1. atziņu – jāstiprina izglītība kā kopīgs labums, bet piemin, ka jebkuras atziņas īstenošanai nepieciešamas arī citas atziņas. Biedrības “Vecāki par izglītību” pārstāve uzsver, ka visi ir ieinteresēti dzīvot labāk. Viņa izceļ, ka galvenais ir cilvēks un dārgākais resurss ir intelekts, tāpēc izglītība ir īpaši svarīga, lai katrs bērns un arī pieaugušais attīstītos līdz savam maksimumam.

Gunita Kovaļevska atzīmē, ka piekrīt 3. atziņai, kurā tiek minēts, ka jānovērtē skolotāja profesija un skolotāju sadarbība, un 4. atziņai par bērnu, studentu un jauniešu līdzdalības un tiesību veicināšanu. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas pārstāve pamato savu viedokli, kas balstās inspekcijas ikdienas darbā - ir jānovērtē pedagoga prasme sadarboties un strādāt ar bērniem, jāatbalsta pedagogu psiholoģiskā spēja gan izturēt spiedienu, gan organizēt mācību procesu. Ja pedagogam trūkst noturības un viņš nespēj tikt pilnvērtīgi strādāt ar klasi, cieš ne tikai pats pedagogs un skolēni, bet arī viss mācību process. Ir nepieciešams veicināt sadarbību starp skolotāju un klasi. Inspekcija ir iesaistījies pedagogu atbalsta materiālu sagatavošanā: ir izstrādāta spēle vardarbības atpazīšanai un mazināšanai skolās.

Rihards Blese aktualizē 1.,3.,4. un 7. atziņu, uzsverot pedagoga darba kvalitātes un labizjūtas nozīmi. Tas veicina jauniešu iespējas sasniegt savu maksimālo potenciālu, kas var būt noderīgs, iesaistoties darba tirgū vai kļūstot par darba devējiem. Šis jautājums ir saistīts ar jauno pedagogu atjaunošanos un ar skolotāja profesijas prestiža celšanu. Latvijas Darba devēju konfederācija ir arī vienmēr iestājusies par dabaszinību mācību priekšmetu popularizēšanu – gan studijām šajā virzienā, gan profesionālajā izglītībā, gan saistībā ar karjeras izglītību. Šajā jomā manāms arī skolotāju trūkums. Rihards Blese dabaszinību aspektā piemin arī zinātnisko pratību un jauniešu līdzdalību, kas ir būtiska, lai jaunieši aktīvi līdzdarbotos, būtu aktīvs pilsonis, iesaistītos gan nevalstiskajās organizācijās, gan sava mācību procesa pilnveidē un spētu izdarīt apzinātas izvēles par savu mūžizglītību.

Cilvēkkapitāls ir galvenā vērtība, un bez ieguldījumiem tajā nevar iedomāties Latvijas tautsaimniecības attīstību.

Maija Burima uzsver, ka atziņas ir grūti nodalīt, jo tās ir cieši saistītas savā starpā. Daugavpils Universitāte pilda ne tikai “vertikālas funkcijas” – no bakalaura, maģistra, doktora grāda līdz pat profesoru padomei –, bet arī “horizontālas funkcijas”, tostarp jauniešu informēšanu par dažādām praktiskām lietām, studiju procesu augstskolā, lai laikus novērstu iespējamo studentu atbirumu. Tiek izcelta arī dažādu caurviju prasmju nozīme, piemēram, digitālās prasmes un svešvalodu prasmes. Universitātēs tiek daudz strādāts ar docētājiem, lai paaugstinātu viņu

digitālo kompetenci, un tiek lietoti dažādi rīki. Maija Burima akcentē 7. atziņu – iekļaut zinātnisko prātību mācību programmās. Ir nepieciešams sadarboties ar skolām, rīkot dažādas aktivitātes un sadarboties arī augstskolas iekšienē.

Nepieciešams veidot programmas un likt akcentu uz tām programmām, kas ir eksportspējīgas. Daugavpils Universitātei, esot tuvu Krievijas un Baltkrievija robežai, ir iespēja izglītības pakalpojumus piedāvāt arī tiem, kas iebrauc, piemēram, 3. valstu piederīgajiem, lai censtos novērst lielu iedzīvotāju aizplūšanu un iedzīvotāju vakuumu reģionā. Maija Burima izceļ Daugavpils Universitātes Latvijas studiju centru, kas izglīto cilvēkus jau brieduma gados, lai viņi varētu uzsākt studijas universitātē un strādāt tādās jomās kā IT. Lai strādātu un adaptētu programmas cilvēkiem no citām valstīm, pedagogiem ir arī jāprot veidot specializētas programmas.

Iveta Vērse akcentē 1. un 4. atziņu. Lai izglītība būtu kopīgs labums, nepieciešams veicināt starppaaudžu sadarbību starp jauniešiem un kopienām. Sabiedrībai kopumā trūkst prasmes sadarbībai un kopīga labuma attīstīšanai kopienā.

Pārējie sanāksmes dalībnieki bija aicināti iesūtīt atziņas un viedokļus elektroniski (8. pielikums).

Noslēdzot fokusgrupas diskusiju, Ilga Šuplinska pateicas visiem par piedalīšanos.

4.

Sanāksmes turpinājumā vārds tiek dots **Baibai Moļņikai**, kas sniedz ieskatu UNESCO izstrādātajā dokumentā “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai pēc 2019. gada” un tā saistībā ar izglītības attīstības pamatnostādņēm. Sanāksmes dalībnieki tiek iepazīstināti ar galvenajiem akcentiem, kas saistīti ar konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” turpmāko attīstību. Prezentācija – 3. pielikumā.

Sanāksmes dalībnieki tiek informēti, ka konsultatīvā padome veido saikni starp valdību un sabiedrību, kā arī veicina Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO), ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (turpmāk – UNESCO), Eiropas Savienības, Eiropas Padomes un citu starptautisko organizāciju izglītības jomā izstrādāto ieteikumu ieviešanu Latvijā. Tiek iezīmēti konsultatīvās padomes rīcības virzieni kopš 2016. gada:

- ✓ sekmēt mūžizglītības pieejamību visos izglītības līmeņos, tai skaitā atbalstot profesionālās un tehniskās izglītības pilnveidi, neformālā izglītībā un ikdienējās mācīšanās procesā apgūtu prasmju atzīšanu, kā arī mērķtiecīgu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu izglītībā;
- ✓ sekmēt zināšanu, prasmju un attieksmju apguvi, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību, ko nodrošina izglītība, ilgtspējīgs dzīvesveids, cilvēktiesības, dzimumu līdztiesība, miera un nevardarbības kultūra, globālais pilsoniskums un cieņa pret kultūras daudzveidību;
- ✓ veicināt iekļaujošu izglītību un attīstību veicinošu mācību vidi.

Atsaucoties uz dokumentu “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai pēc 2019. gada” un tajā ietverto programmu “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030” (skatīt 4. pielikumā) konsultatīvā padome “Izglītība visiem” otrā rīcības virzienā varētu pievērsties jautājumiem, kas saistīti ar dokumentā minētajiem pārveidojošajiem pasākumiem, strukturālajām izmaiņām un tehnoloģisko nākotni.

5.

Ilga Šuplinska dalās ar Izglītības un zinātnes ministrijas redzējumu. Pirmkārt, konsultatīvajai padomei nav jābūt tikai diskusiju platformai. Lai idejas pārtaptu rīcībpolitikā, jānodrošina, ka tiek sagatavots protokols ar skaidriem lēmumiem, kuros ir fiksēti izpildes termiņi. Otrkārt, tiek minēts, ka ir nepieciešama ekspertu klātbūtne, iedrošinājums, padoms vai platforma, kurā Latvijas pozīcija tiek saskaņota plašākā mērogā. Padomei ir tiesības un tā turpinās aicināt ekspertus ar konkrēti veiktiem pētījumiem, lai virzītos rīcībpolitikas virzienā, kas ir mazāk fragmentāra, margināla, bet vairāk sistēmiska un pieejama lielākam sabiedrības spektram dažādos izglītības līmeņos. Treškārt, tiek akcentēts, ka ir ļoti svarīgi veidot darba grupas, ja precīzi var redzēt, kādi darbības jautājumi īsākā vai ilgākā darbības periodā (maksimums pus gada laikā) ir risināmi. Garāku termiņu par pus gadu nav ieteicams noteikt, jo politiskā valdība var mainīties ātrāk un darbs paliek neizdarīts.

Ilga Šuplinska informē sanāksmes dalībniekus, ka konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" regulāras sēdes tiks plānotas decembrī, martā un jūnijā. Pēc diskusijas ar UNESCO LNK ministrija ir iezīmējusi iespējamo darba plānu un izskatāmos jautājumus, tostarp ikgadējā UNESCO Globālā monitoringa ziņojuma prezentēšanu, darbu pie izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas un metodiskā atbalsta sistēmas skolotājiem. Saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu vajadzētu būt skaidram mehānismam, kā pedagogi saņems atbalstu šajās teritoriālās vienībās un kas ir nepieciešams pedagogam. Nepieciešams primāri domāt par izglītības kvalitāti un prestižu. Otrs tematiskais virziens ir saistīts ar jauniešiem un jaunatnes politiku. Bijuši ļoti fragmentāri uzstādījumi, atbalsts kopējā valsts politikā un ļoti izvairīga pašvaldību iesaistīšanās. Šīs tēmas ir izvēlētas ne tikai tāpēc, ka ministrija pie tām aktīvi strādā, bet tādēļ, ka atsevišķas nevalstiskas organizācijas ir piekritušas dalīties ar savu pētījumu pieredzi, konceptu izstrādi šajos aspektos. Tiek minēts, ka šīs tēmas saskan ar Eiropas Savienības struktūrfonda iezīmēto, iesākto un turpināmo projektu, konceptu un iniciatīvu klāstu. Ministre uzsver, ka konsultatīvās padomes dalībnieki ir aicināti ieteikt arī citas tēmas.

6.

Ilga Šuplinska aicina sanāksmes dalībniekus dalīties ar savu viedokli un priekšlikumiem. Vārds tiek dots **Ingai Vanagai**, kura iepazīstina sanāksmes dalībniekus LIZDA redzējumu, lai stiprinātu konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" darbību. Prezentācija – 5. pielikumā. Tiek uzsvērts, ka ir nepieciešams stiprināt konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" lomu, veicināt labas pārvaldības principus, stiprināt sadarbību, dodot iespēju nozares organizācijām kopā diskutēt un lemt par izglītības nozarē būtiskiem jautājumiem.

Atsaucoties uz izteiktajiem priekšlikumiem, **Baiba Moļņika** uzsver, ka konsultatīvā padome "Izglītība visiem" Latvijā tika izveidota, lai sasauktos ar UNESCO un citu starptautisku organizāciju stratēģiskajiem dokumentiem un uzstādījumiem, ko minēja arī profesore Vaira Vīķe-Freiberga. Šī padome ir unikāla ar plaša spektra iesaistītajiem cilvēkiem un institūcijām. Padomes darbība palīdz UNESCO, OECD, ANO dokumentus iedzīvināt sabiedrībā, reālajā dzīvē. **Baiba Moļņika** piemin nolikumā ietvertos dokumentus, kā arī līgumus starp UNESCO LNK un Izglītības un zinātnes ministriju.

Rūdolfs Kalvāns izsaka vēlmi stiprināt lēmumu pieņemšanas procedūras un atbalsta LIZDA iniciatīvu pēc būtības. Uzdod problēmjautājumu: vai šīs pārmaiņas ir jāveic konsultatīvās padomes "Izglītība visiem" darbības ietvarā? Rūdolfs Kalvāns akcentē nepieciešamību stiprināt dialogu un veicināt sociālo partneru iesaisti lēmumu pieņemšanā.

Ilga Šuplinska atbild, ka pastāv divi varianti, kā to var risināt. Pirmkārt, var iesaistīt protokolu ekspertus, veidot darba grupas un šādā veidā stiprināt konsultatīvās padomes darbu. Otrkārt, ar laiku var tikt izveidota izglītības padome, fokusējoties uz vienu vai vairākiem izglītības līmeņiem.

Baiba Moļņika uzsver, ka atbilstoši nolikumam, Konsultatīvās padomei jau tagad ir tiesības un iespējas nākt ar saviem piedāvājumiem, tēmām. Sanāksmes dalībnieki tiek aicināti apdomāt piedāvājumu sanākt mazākajās grupās un izskatīt šīs tiesības un iespējas.

Ilga Šuplinska informē sanāksmes dalībniekus, ka visu nākamo nedēļu no sanāksmes dalībniekiem tiek gaidīta atgriezeniskā saite un tēmas konsultatīvās padomes darbībai. Priekšlikumi – 6. un 7. pielikumā. Atbalsta ideju par darba grupas veidošanu, lai varētu izstrādāt priekšlikumus par padomes darbību, lai tā nedublētos ar citām padomēm.

Inga Vanaga uzdod jautājumu par iespēju iesniegt priekšlikumus nolikuma pilnveidei nevis tikai tematiskos priekšlikumus. **Ilga Šuplinska** atbild, ka visa veida priekšlikumi tiek gaidīti no konsultatīvās padomes locekļiem. LIZDA iesniegtā vēstule – 7. pielikumā.

Rūdolfs Kalvāns min piemēru, ka padomei jādod saskaņojums par Izglītības attīstības pamatnostādņu projektu, lai to virzītu tālāk. Tas ir jānosaka likumā, un ir jāveido padomes regulējums. **Ilga Šuplinska** pieminēja to, ka šobrīd Izglītības, kultūras un zinātnes komisija pastāv uz šīm tiesībām un būtu jādaļa funkcijas.

Rihards Blese uzsver, ka būtu svarīgi saprast padomes lomu un mērķi, atrast tās vietu starp citām padomēm. Ir jādomā par resursiem sekretariātam, lai padomei būtu atbilstoša kapacitāte. Formāts šobrīd ir konsultatīvs, bet, ja tiek piešķirtas papildus funkcijas, tad sekretariāta darbs nozīmīgi palielinās.

Ilga Šuplinska izsaka pateicību visiem sanāksmes dalībniekiem un aicina iesniegt rīcības plānus un priekšlikumus.

Sanāksme slēgta: 13:30

Sanāksmes vadītājs: Ilga Šuplinska

Protokolēja: Alise Oļesika

Pielikumi:

1. Prezentācija “UNESCO iniciatīva “Izglītības nākotne”, Baiba Moļņika.
2. Materiāls fokusgrupu diskusijai “UNESCO deviņi ieteikumi publiskai rīcībai”.
3. Prezentācija “Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” attīstības virzieni: Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030”, Baiba Moļņika.
4. Dokuments “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai pēc 2019. gada” un tajā ietvertā programma “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030”.
5. Prezentācija “LIZDA priekšlikums par konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” darbības pilnveidi”, Inga Vanaga.
6. Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” locekļu pēc sanāksmes iesūtītie priekšlikumi par izskatāmajām tēmām un attīstību.
7. LIZDA priekšlikums par konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” darbību.
8. Pēc sanāksmes iesūtītie viedokļi UNESCO “Izglītības nākotnes” fokusgrupas diskusija

Pielikumi pieejami šeit: <https://failiem.lv/u/da4gkdps>